

Måste konst se ut som konst?

Samtida konst är ingen motsats till konsthistorien utan en del av den, konstaterar konstnär och fil dr Lars Wallsten när han ser hur modernisten och f d kulturredaktören Widegren strävar bakåt.

I artikeln "Krisen i Gävles kulturliv" gör Björn Widegren en nostalgisk betraktelse över stadens kulturella nivå. Det var bättre förr, går resonemanget ut på. Bäst tycks det ha varit med en frejdig blandning av magiska teateruppsättningar och konst med "storslagna färgsjök".

På ett oklart sätt blandar Widegren privata värderingar med en mästrande selektiv och svepande redogörelse för hur allt kulturellt ska hänga ihop. Samtidigt som han uppskattar blandningen av olika uttryck, vilket jag håller med om, tycks han ensidigt hylla konst med en stark modernistisk prägel. Ja, man kan gilla vilken tidsepok som helst. Samtida konst är för övrigt ingen motsats till konsthistorien utan snarare en del av den. Saker utvecklas, förändras och omförhandlas. Tack och lov.

Widegren är kritisk till kulturpolitiska strategier som entreprenörifieringen, där konstnärliga utövare dras in i marknadstänkandet. Jag delar den uppfattningen. Konstnärlig frihet måste vårdas på särskilda sätt och kan inte jämföras med vilket företagande som helst. Institutionerna behöver visa på alternativ som är obekväma och inte bara bekräftar ett vanetänkande. I artikeln anser Widegren att bildningen sviktar. Det hindrar honom inte från att sedan göra ett närmast klassiskt misstag: att lättvindigt slå fast vad som inte är konst. Enligt vilken definition då? Att undvika att förhålla sig till konstvärldens idébaserade konst, vilken ju varit aktuell i rätt många decennier nu, är anmärkningsvärt. Jag förväntar mig något mer av en erfaren f.d. kulturredaktör.

Gävle Konstcentrum beskrivs i artikeln som ett "sorgebarn". I stället för att se möjligheterna till nytänkande och utmaningar, underblåser Widegren en pågående förenklad diskussion om elitism kontra det folkliga i konsten. Vad är problemet? Om inte Gävle Konstcentrum visar på aktuella frågeställningar och uttryck, kan man undra vem som annars tar det institutionella ansvaret i Gävle, till nytta för samtliga utövare. Konst, som inte ser ut som konst brukar göra, tycks vara oerhört provocerande för det kulturlivsideal som Widegren gör sig till tals för.

Den högre konstnärliga utbildningen ingår i högskolesystemet sedan slutet av 1970-talet. Man kan givetvis ha åsikter om konstens akademisering och längta tillbaka till tidevarv med mästare/lärling. Autodidakt eller högskoleutbildad; tja, vem bryr sig? Det viktiga är väl konstverkens höjd, funktionen i sammanhanget och de kritiska samtalen. Som en konsekvens av att konst ingår i ett akademiskt fält, finns sedan ett tiotal år också konstnärlig forskning. Det är ett område i utveckling, både nationellt och internationellt. Min egen erfarenhet av det är bl.a. hur nära teori och praktik ligger varandra i den konstnärliga processen. Ibland är de helt integrerade. Det visar på hur kontraproduktiv och populistisk diskussionen om samtida svår konst kontra lokal konst är, liksom att ställa olika uttryckssätt och tekniker mot varandra. Gävle förtjänar något bättre.

Jag tror att Widegren och jag är överens om vikten av en levande kritisk diskussion om konst och kultur i Gävle. Det kan med fördel göras på såväl Konstcentrum, akademiska seminarier, kulturredaktioner eller på vilket fik som helst.

Lars Wallsten

Konstnär och filosofie doktor